

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

HD: Umgänge med pappa stoppas på grund av risk för bortförande till Syrien

Publicerad

18 DEC 2023

Pappan till flickan hade starka band till Syrien och hade besökt landet ett flertal gånger under de senaste åren. Vidare hade han folkbokfört både sin dotter och son där och hade starka band till landet. Högsta domstolen anser att det föreligger en beaktansvärd risk för bortförande, varför dottern nekas umgänge med sin sin pappa.

Barnets mamma och pappa hade sitt ursprung i Syrien och kom till Sverige 2014. De blev ett par 2017. Tillsammans hade de en dotter som föddes i slutet av 2018. Parterna separerade hösten 2018, innan hon föddes.

Dottern hade alltsedan födseln bott hos sin mamma och umgänget med pappan har skett vid ett femtiotal tillfällen, i närvaro av någon vän eller anhörig till mamman och senare under medverkan av umgängesstöd. Umgänget upphörde helt i slutet av 2021, efter beslut från hovrätten. Mamman motsatte sig umgänge på den grunden att det fanns risk för att pappan skulle ta med sig dottern till Syrien för att låta henne stanna där.

Tingsrätten beslutade att mamman skulle ha ensam vårdnad om dottern och att dottern skulle ha rätt till umgänge med pappan två timmar varje söndag. Hovrätten upphävde tingsrättens beslut om umgänge, även interimistiskt.

Frågan i Högsta domstolen var hur en risk för att umgängesföräldern för barnet utomlands ska värderas vid beslut om umgänge med barn.

För alla frågor rörande vårdnad, boende och umgänge ska barnets bästa vara avgörande (se 6 kap. 2 a § första stycket föräldrabalken och art. 3 i Barnkonventionen). När det gäller frågor om vårdnad, boende och umgänge ska särskilt avseende fästas vid dels risken för att barnet eller någon annan i familjen utsätts för övergrepp eller att barnet olovligen förs bort eller hålls kvar eller annars far illa, dels barnets behov av en nära och god kontakt med båda föräldrarna (6 kap. 2 a § andra stycket föräldrabalken).

För att det ska anses finnas en risk för bortförande eller kvarhållande är det inte tillräckligt att umgängesföräldern har sitt ursprung i ett annat land och har anknytning till landet genom anhöriga eller på annat liknade sätt. Det måste finnas en mer konkret fara för bortförande. Exempel på omständigheter som kan utvisa en sådan konkret risk är faktiska åtgärder som framstår som vidtagna för att förbereda ett senare bortförande eller uttalanden som tyder på ett sådant syfte hos föräldern (se ”Risken för bortförande I” NJA 1995 s. 727).

Bedömningen av risken för bortförande eller kvarhållande utgör en prognos om framtida förhållanden. För att kunna bedöma risken måste domstolen värdera redan inträffande händelser eller föreliggande omständigheter som talar för att risken kan komma att förverkligas.

Om prövningen leder fram till slutsatsen att det finns en beaktansvärd risk för bortförande eller kvarhållande och den risken inte i tillräcklig grad kan minskas genom att formerna för umgänget anpassas, utgör detta som utgångspunkt hinder mot umgänge med den förälder som kan befaras ha för avsikt att föra bort eller kvarhålla barnet.

I målet hade inget framkommit som talade emot att pappan i och för sig var lämpad för umgänge med dottern. Bedömningen av vad som är bäst för dottern ska således inriktas på frågan om risk för bortförande föreligger, vilket skulle utgöra ett hinder mot att förordna om umgänge.

Pappan hade i samband med separationen från mamman gjort uttalanden om att inte skulle acceptera att mamman gifte om sig och att han i sådant fall skulle låta dottern växa upp i Syrien. Han hade vidare i en SMS-konversation med sin advokat i Syrien uttryckt att han ville ha den rätt till dottern som följer av lagstiftningen där. Rättsordningen i Syrien föreskriver att om en skild kvinna gifter om sig ska vårdnaden om barnen i det tidigare äktenskapet övergå på faderns familj. År 2019 folkbokförde pappan dottern i Syrien, vilket enligt Högsta domstolen utgjorde en förberedelse inför en framtida vistelse i Syrien. Vidare hade pappan gjort resor till Syrien under 2021 och 2023.

Pappan hade fast arbete och bostad i Sverige. Han hade gift om sig med en kvinna från Syrien och paret hade fått en son, som de låtit folkbokföra i Syrien. De berättade dock att de hade för avsikt att stanna i Sverige. Samtidigt hade de dock kvar en stark anknytning till Syrien genom sina släktingar.

Högsta domstolen anser att det som framkommit i målet talade för att det fanns en risk att pappan skulle föra dottern till Syrien och hålla henne kvar där. Vid bedömningen av hur stor denna risk är bör beaktas att det är fråga om flera omständigheter som i någon mån förstärker varandra. Högsta domstolen kommer till slutsatsen att det fanns en beaktansvärd risk för bortförande.

Det är inte möjligt att minska den konstaterade risken genom att föreskriva att umgänget ska ske i närvaro av en person som har utsetts av socialnämnden. Vidare hade umgänge via Skype inte fungerat bra tidigare och det framstod därför inte som lämpligt att föreskriva umgänge i annan form.

Konsekvenserna av ett bortförande skulle bli mycket allvarliga för dottern. Sannolikt skulle hon förlora all kontakt med sin mamma och anhöriga på moderns sida. Syrien är vidare inte anslutet till Haagkonventionen, varför möjligheterna att återföra ett barn därifrån med stöd av internationell rättslig hjälp torde vara ytterst begränsade. Har skadan väl inträffat talar alltså mycket för att den inte kan repareras.

Högsta domstolen kommer till slutsatsen att det inte fanns förutsättningar för att förordna om rätt till umgänge med pappan. Hovrättens domslut fastställs således.

Instans: Högsta domstolen

Rättsområden: [Fri rörlighet](#), [Vårdnad, umgänge och boende](#), [Övrig migrationsrätt](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter